

је других аутора, дати своју дефиницију пропаганде. Рад привлачи пажњу не само својом композицијом већ и богатством извора.

Проф. др Б. Ивошевић, у чланку: Одговорност поморског бродара за закашњење, излаже занимљиво и данас у свијету наглашено питање привредног, ближе: поморског права. Аутор најприје указује на појам одговорности за закашњење, да би након тога говорио о одговорности и врстама штете из закашњења, са посебним освртом на Бриселску конвенцију о тереници из 1924. године. Богатство извора на које аутор указује је значајна особеност и о-

вога рада. У раду се посебно третира одговорност за закашњење у нашем праву, па стога не можемо а да не препоручимо овај рад нашим правницима који се сусрећу са овом проблематиком.

На крају су чланци асистената: Ј. Јауковић, Односи пенеологије и других наука; М. Бабовић, Кривично-правне мјере и служење алкохолних пића малољетницима и З. Жижић, Дејство претходног одрицања од права на раскид и измјену уговора због промијењених околности. Сваки од ових чланака указује на подмладак који пуно обећава.

М. Чизмовић

II° CONGRESSO INTERNAZIONALE SULLE RELAZIONI FRA DUE SPONDE ADRIATICHE

(Bari, 29—31 ottobre 1976 — Castello Svevo)

Други интернационални конгрес о односима између двије јадранске обале одржан је у Варију (у Кастел Свеву), од 29. до 31. октобра 1976. године. Овај конгрес се надовезао на онај први међународни скуп историчара, одржан од 15. до 18. октобра 1871. године у јужноиталијанским градовима Бриндизију, Леђу и Таренту, који је такође био посвећен проучавању односа и веза између двије јадранске обале. Већ на првом конгресу видјело се да постоји веома велико интересовање за научна истраживања проблема и битних збивања из историје веза двију обала Јадрана, посебно у ранијој прошлости. И први и овај II конгрес окупили су знатан број италијанских и југословенских историчара, али и учесника из других земаља (Француска, Њемачка) које ова материја интересује.

О томе колико италијански историчари држе до важности проучавања прошлости јадранског басена, узајамних веза, додира, прожимања и утицаја његових становника од најранијих времена — најбоље говори и бројно и студиозно учествовање у рјешавању појединих научних питања и још непроучених историјских појава и проблема. Осим тога, и италијански званични државни органи све више испољавају заинтересова-

ност у погледу изучавања прошлости људи који су насељавали обале Јадрана, почев од праисторијског доба па до данас. Тако, на примјер, у почасном комитету II конгреса били су заступљени не само најистакнутији професори са универзитета у Италији, од којих су неки и највиши државни функционери, као Аминторе Фанфани, председник Сената, Питеро Инграо, председник Скупштине, Ђулио Андреоти, председник Владе, Аруалдо Форлани, министар иностраних послова, и још многи други министри у италијанској влади и сенатори. Један број њих је узео активног учешћа у раду Конгреса (сенатор проф. Пјетро Мецапеса).

Конгрес је отпочео рад 29. октобра у Конгресној сали тврђаве Кастел Свево. Послије поздравне ријечи председника Извршног комитета, сенатора проф. Пиетра Мецапеза, проф. Пјер Фаусто Палумбо, редовни проф. историје средњег вијека на Универзитету у Салерну и директор Дипломатског кодекса о односима двију обала, говорио је о теми „Историјско религиозни видови у односима двију обала“; проф. Иван Божић, редовни проф. историје средњег вијека на Универзитету у Београду: „Култ св. Михаила у Италији и Далмацији“; проф. Кармело Ка-

пици, редовни професор историје Византије на Универзитету у Риму и Папинског оријенталног института: „Неуспјели преговори о јединству цркава: Ормисда и Анастасио I (514—517)“; проф. Петар Шрајнер са Универзитета у Берлину: „Иконокластички проблеми у јужној Италији“; проф. Франћеско Габријели, редовни проф. арапске књижевности на Универзитету у Риму и предсједник Уједињене Националне академије и Оријенталног института: „Из Славоније у Италију — Путопис једног Арабљанина из IX вијека“; проф. Ђорђо Федалто, редовни проф. историје хришћанства на Универзитету у Падови: „Положај у канонском и јурисдикционом погледу средњовјековне Далмације и Албаније у односима са Римом и Цариградом“; проф. Винко Форетић из Дубровника: „Бенедиктински ред као посредник у односима двију обала, са посебним освртом на подручје Дубровника“; проф. Момчило Спермић, редовни професор историје средњег вијека на Универзитету у Београду: „Осмоза међу становништвом двију обала: религиозни и црквени видови (XIII и XIX в.)“; проф. Игнациј Воје, редовни професор историје средњег вијека Југославије на Универзитету у Љубљани: „Михаило Ђорђевић из Фиренце, прокуратор Апостолске коморе и његово пословање у Дубровнику у другој половини XV вијека“; проф. Фердо Гестрин, редовни проф. историје средњег вијека на Универзитету у Љубљани: „Вјерски живот словенских досељеника у Италији XV и XVI вијека и италијански утицај на реформацију у Словенији“; проф. Славко Мијушковић, директор Историјског архива у Котору: „Један позив митрополиту Барија против пресуде которског бискупа“; проф. Петер Баргл, са Универзитета у Минхену, директор Албанолошког института: „Црквени односи између Албаније и Италије у XVII и XVIII вијеку“; проф. Милош Милошевић, архивски савјетник Историјског архива у Котору: „Иницијативе Конгрегације за ширење вјере и међуцрквени односи у Боки Которској у XVII и XVIII вијеку“.

Као што се види, Други међународни конгрес се највише ба-

проблемом вјерских веза и утицаја становништва двију обала Јадрана у средњем вијеку. Износећи најновије резултате својих истраживања, односно оних до којих су дошле италијанска и југословенска историографија, референти и учесници у дебатама о појединим питањима сасвим јасно и сигурно су износили податке и формулисали закључке да је Јадран представљао и у римско доба, када је више вјекова чинио политичку, привредну и културну цјелину, и касније, када су његову источну обалу населили Словени, простор јединствен у остваривању прожимања утицаја међу његовим етнички различитим становништвом. Нарочито је на овом научном скупу доминирало питање остваривања римско-словенске симбиозе у средњем вијеку, како у домену духовног, културног живота тако и оним другим, прије свега, друштвено-економским везама и утицајима.

Југословенски историчари су поднијели интересантна саопштења, показујући италијански и другим колегама висок научни ниво тумачења појединих догађаја, појава и процеса који су се развијали на југословенском простору у средњем вијеку, било под утицајем религиозних и културних струјања која су долазила са италијанске стране или пак оних која су са наше обале полазила према западу, остављајући на италијанском тлу свакако више трагова него што их је до данас историјска наука открила. Указано је да је у средњем вијеку била развијена богата циркулација и људи и идеја, и да то управо тражи доста напора у даљем истраживању, јер је ријеч о сложеним процесима који карактеришу узајамна прожимања словенског и италијанског живота у средњем вијеку, а и касније, у свим областима, односно разним видовима друштвеног живота.

У раду наредног конгреса ваљало би да што више југословенских историчара узме учешћа. Сматрамо да би се за тај наступ ваљало благовремено припремати. Погоотово зато што овакви научни скупови код наших сусједа нијесу тако бројни учесницима, као што су наши конгреси и симпозијуми, али су зато много динамичнији, на-

учне расправе су темпераментне, траже аргументацију и научно уопштавање у току самога конгреса; дуели и научна полемика чине особито задовољство на оваквом скупу. То је и II међународни кон-

грес о везама између двију јадранских обала чинило много интересантнијим од многих других интернационалних скупова.

Миомир Дашић

В. В. Аникеев; ДОКУМЕНТЫ ВЕЛИКОГО ОКТЯБРЯ

Москва, 1977, стр. 239

Аутор ове монографије бави се истраживањем докумената велике октобарске револуције који се налазе у Централном партијском архиву Института марксизма-лењинизма при ЦК КПСС. У њој се говори о радовима В. И. Лењина, документима највиших органа Партије — протоколима Централног комитета, VII партијској конференцији, VI конгресу Руске социјал-демократске партије (бољшевика), организационом раду у Секретаријату ЦК КПСС и о успостављању његових веза са широким народним масама.

Радови В. И. Лењина садржани су у Првој глави. Познато је да не само совјетски научници посвећују изузетну пажњу личности и дјелу В. И. Лењина. У Централном партијском архиву, одакле се коментарише избор докумената за ово издање, чува се више од 34.000 докумената које је Лењин писао или парафирео — почев од његових ученичких радова до генијалног плана о изградњи социјалистичког друштва. Више од 360 Лењинових докумената у овом архиву односи се на период Октобра. Овдје су коментари докумената о изградњи нове стратегије, програму социјалистичке револуције, неопходности промјене партијске тактике послије јулских дана и осврт на Лењина као вођу Октобра. Дајући карактеристику докумената о Лењину, аутор упознаје читаоца са непознатим подацима о степену очуваности докумената и томе гдје су, када и у ком тиражу они публиковани.

У другој глави се говори о томе како је ЦК руководио масама у периоду припрема и извођења револуције. Аутор је анализирао 14 протокола засједања Бироа ЦК РСДРП(б), протоколе мартовског савјетовања, документе и материјале ЦК од момента доласка В. И. Лењина до VII конференције, документе VII конференције, материјале 20. засједања и савјетовања ЦК, материјале са VI конгреса и 24 протокола ЦК који је изабран на VI конгресу.

У Трећој и Четвртој глави коментаришу се документи Секретаријата ЦК и Војне комисије при ЦК. Ти документи освјетљавају организациони рад ових органа ЦК, а затим се говори о директивним писмима и резолуцијама ЦК о обезбјеђењу политичког и организационог јединства радника, сељака и војника под руководством Партије.

У Петој глави дат је осврт на документе финансијске природе, који доказују широке везе Секретаријата ЦК са партијским организацијама, а затим о организацији снабдијевања организација партијском литературом.

На крају је приложен списак радова В. И. Лењина који су написани и ширени 1917. године.

Анализа докумената Октобра у овој монографији је првенствено намијењена научним радницима, али и свима другима који се интересују за питања октобарске револуције, па је она зато врло корисна.

Р. Јовановић

ПАТРИОТИЗАМ И РЕВОЛУЦИОНАРНЕ ТРАДИЦИЈЕ

Удружење публициста, Београд 1976

Књига „Патриотизам и револуционарне традиције“ представља у ствари зборник радова са савето-

вања одржаног у Београду од 11. до 13. децембра 1975. године на тему: *Његовање југословенског со-*